

PROSVETNI DELAVEC

Strokovno šolstvo zaostaja za časom

Svet za prosveto OLO Ljubljana je pred kratkim skupaj z Okrajnim sindikalnim svetom sklical zanimivo posvetovanje o problemih našega strokovnega šolstva. Zraven je povabil še ravnatelje šol in predstavnike šolskih odborov vseh srednjih strokovnih šol, predstavnike prosvetnih in družbeno političnih organov in organizacij kakor tudi gospodarstva.

Prvo posvetovanje te vrste je lepo uspelo: prosvetni delavci na strokovnih šolah so tako skusali najti z gospodarstveniki skupen jezik in se zedinili v nekaterih osnovnih vprašanih precej zapletene problematike našega strokovnega šolstva.

Ena izmed ugotovitev ljudi iz proizvodnje pri nas je ta, da naše strokovne šole ne dajejo najbolj primerne kadra za delo v industriji in drugih gospodarskih organizacijah. Ko so iskali vzroke, zakaj je tako, so prišli na naslednje misli.

Predvsem je sistem izobraževanja še vedno na istih osnovah, ki so bile postavljene pred toliko in toliko leti — še v časih Avstro-Ogrske. Ne dosti boljše je tudi mentaliteta naših staršev, ki nečejo svojih otrok pošiljati v vaješke šole, češ: »Kaj pa mislite, svojega otroka, ki je končal nižjo gimnazijo, naj dam v vaješko šolo?« Na ta način pridejo na vaješke šole le tisti otroci, ki v drugih šolah ne kažejo dovolj uspeha — čeprav smo v življenjski

praksi dan za dnem priča kaj zanimivim dejstvom: da se otroci, ki so v osnovnih šolah in gimnazijah med najboljšimi, v življenju ne znajdejo najbolje in obratno: da se v praktičnem življenju po navadi najboljše izkažejo prav tisti otroci, ki v rednem šolanju niso pokazali posebnih uspehov! Iz tega sledi kaj zanimiva ugotovitev, da poteka v naših šolah »prilaga« za življenje» mimo resničnih potreb izobrazbe in prilagajanja in da bo potrebno spremeniti v splošno izobraževalnih šolah tudi ocenjevanje!

Ker pa so učni načrti strokovnih šol sestavljeni na istih osnovah kot vsi ostali načrti pri nas, prihaja tam še prav posebno do izraza njihova nezadovoljnost in odmaknjenost. Strokovni učitelji se pritožujejo, da prinašajo otroci na strokovne šole sila pomanjkljivo znanje iz tistih predmetov, ki jih prav tam največ potrebujejo: iz fizike, kemije — tako, da jih morajo šole onemogočiti računsko in podobnih osnov.

Vedno bolj se kaže potreba, da bo Višja pedagoška šola uvedla novo skupno predmetov: tehnična vzgoja—fizika in tehnična vzgoja—kemija.

Vzpostredno s tehnično vzgojo na splošno izobraževalnih šolah pa je potrebno mladim ljudem vcepiti tudi prepričanje, da fizično delo ni manj vredno in manj lepo: poglavitno je, da je človek na svojem delovnem

mestu dober delavec in ne to, ali se bo umazal ali ne!

Znana je tudi ugotovitev, da se delavski otroci ne šolajo v toliko meri, ker jih pač potreba silj čimprej v zaslužek za kruh; zato naj bi gospodarske organizacije prevzele štipendiranje teh otrok.

Na vseh strokovnih šolah so v stiski za primeren učni kader. Urediti bi bilo treba pridobivanje kvalifikacij potom prakse.

Na naših strokovnih šolah je vsako leto odklonjenih veliko število mladih ljudi, ki bi se radi tamkaj šolali; prostori postajajo pretesni, delavnice so

Potrebna je delovna vzgoja

Občni zbor Zdrženja učiteljev in vzgojiteljev posebnih šol

»Tudi posebno šolstvo kot sestavni del celotnega šolstva je od osvojitve dalje v reformnem gibanju, ki je doseglo svojo kulminacijo z zakonom o šolstvu,« je dejal v svojem poročilu tovariš Albin Ogorelec na obnem zboru Zdrženja učiteljev in vzgojiteljev posebnih šol Slovenije, ki je bil 28. februarja letos v Ljubljani.

Ker je Zveza komunistov Jugoslavije nosilec napredne marksistično-leninistične družbene ureditve, je nadaljeval predsednik tovariš Ogorelec, je

slabo opremljene (zato se čuti na teh šolah pomanjkanje praktičnega dela).

Posvetovanje je sprejelo že kar nekaj konkretnih sklepov za izboljšanje stanja v strokovnem šolstvu.

Tako bo do 15. marca posebna komisija izdelala elaborat o strokovnem šolstvu in ga poslala vsem šolam in zainteresiranim organizacijam. Strokovne šole pa bodo v sodelovanju z industrijo izdelale profila potrebne strokovne prakse in kadra v njihovih ustanovah.

Predvideva se reorganizacija Tehniške srednje šole v dve ali tri samostojne šole.

Višji pedagoški šoli bodo priporočili ustanovitev oddelka za pouk tehničnih predmetov.

Okrajnemu ljudskemu odboru Ljubljana pa bodo predlagali združitve I. in III. gimnazije, tako da bo posloje sedanje realske dobila Tehniška srednja šola.

O pouku tehnične vzgoje

Današnja doba je nedvomno doba tehnike in mehanizacije. Rekli bi lahko, da nas skoraj dnevno presenečajo novi tehnični izumi in dosežki. To lahko opazi sleherni na naših cestah, v trgovinah in tudi v domači hiši. Mimo nas drvoji motorji in avtomobili vseh znamk, skoraj v vsaki hiši imajo že tudi na vasi radijski sprejemnik, če drugega ne, pa vsaj likalnik ali električni kuhalnik. Mlado in staro se suče v tem vrvežu tehnike in sodobne mehanizacije.

Kljub temu pa lahko ugotovimo, da je tehnično znanje naših ljudi — mladih in starejših — vendar precej majhno. Pri tem mladina dosti manj kot prej zna povedati o delu motorja v avtomobilu ali o delu kuhalnika v kuhinji.

Večje vpisane tovarišev iz vzgojalšč, šole za kostna in mišična obolenja, oddelkov na raznih klinikah ter Zavoda za usposabljanje invalidne mladine. Učni program in načrt defektološkega oddelka na VPS pa bo treba na osnovi dosežanih izkušenj dopolniti.

Splošni zakon o šolstvu predvideva za šolanje defektologov ustanovitve visoke defektološke šole. Po dosedanjih težah bo imela ta šola pet oddelkov: surspedagoškega, tiflopedagoškega, logopedijskega, oligofrenopedagoškega in ortopedagoškega.

Gospodarski plan razvoja posebnega šolstva predvideva še naslednje novogradnje oziroma adaptacije: novogradnjo zavoda za gluho mladino v Ljubljani, dozdavno novega trakta pri Zavodu za slepo mladino, novogradnjo vzgojalšč obrtniškega tipa v Ljubljani ali drugem večjem industrijskem središču, novogradnjo novega habilitacijskega zavoda za duševno nerazvito mladino v Ljubljani, adaptacijo obstoječega vzgojnega zavoda »Janez Levca«, dokončno ureditev vzgojalšč v Smledniku in ustanovitve habilitacijskega zavoda za težje debile in lažje imbecile.

Med drugim je tovariš Ogorelec v svojem poročilu poudaril potrebo, da se morajo sindikalne skupine na posameznih šolah še bolj utrditi in poleg drugega skrbeti za idejno politični dvig tehnične in pomožne osebe na ustanovah.

V razpravi so delegati zlasti poudarili, da podobno kot je nakazal v svojem uvodnem predavanju profesor Albin Podjavorek, predstavnik slovenske akcije jugoslovanskega Zdrženja za mentalno rehabilitacijo — da nam manjka primernih delavnic za 3. stopnjo vzgoje te mladine. V tem pogledu je zanimiv poskus, ki so ga napravili v vzgojalšču Planina; del svoje proizvodnje je tamkajšnja tovarna odstopila zavodu. Na ta način skušajo povezati svoja prizadevanja z industrijsko proizvodnjo, kar je edinstven poskus v naši državi. Vsi delegati so se strinjali, da je potrebno in duševno prizadetih otrok razvijati njihove delovne sposobnosti v večji meri, kot je to bilo doslej; tri otroci pogosto nočejo v šolo, opravili bi pa vsako fizično delo.

V tem smislu se je glasil tudi naslednji sklep občnega zbora: naj bodo društvo defektologov produče vprašanje poklicnega usposabljanja mladine.

bili ali naštetih vrsto znanih dobrih darjalnih in navadnih motorjev ter še celo vrsto ostalih tehničnih pripomočkov. Dostikrat znajo otroci o teh stvarih več kot pa učiteljica, ki jih poučuje v VII. ali VIII. razredu osnovne šole. Takšnih nadarjenih dečkov, ki sami hlastajo za znanjem tehničnih dosežkov, je med našimi šolarji precej. Če pa se vprašamo, koliko takega praktičnega znanja je dobil naš učenec, ki zapuša osemletno ali srednjo šolo, pa vidimo, da je tega dokaj malo. Tehnični pouk, ki je vpleten na naših šolah, še vedno tiči v koreninah nekdanjega ročnega dela in ročnih spretnosti. V zadnjem času sicer v tem pogledu kaže nekaj na bolje, vendar je še večina naših otrok, ki nima primernih pogojev, da bi si v času šolanja pridobili resnično tehnično praktično znanje. Seveda bi bilo napačno, ko bi kdo mislil, da mora šola usposabljaliti otroke za te ali one obrti ali kar specializirane strokovnjake.

Pa pogledimo, kaj vse se učijo učenci pri tehničnem pouku v višjih razredih osemletnih šol. Kaj pisana paleta je te »tehnicizacije« na naših šolah. Nekje krpa jo v petem razredu nogavice, drugje fantje kot dekleta izdelujejo prav lepe in okusne prtičke in košare. Drugod spet delajo iz rafije čudovite stvari. Nekoč sem ob koncu leta obiskal razstavo na neki šoli. Občudoval sem razstavljene predmete. Oko mi je obstalo na mrežici iz polvinila; mrežica je bila namenjena za prenašanje raznih stvari, spodaj pa je bil napis učenca, ki jo je izdelal; bil je to učenec osmega razreda.

Kaj bi še pisal in zabavljal. Odkrito si moramo povedati in obraz, da je pač skrajni čas, da storimo vse za izboljšanje tehničnega pouka. Naši šolniki, ki se ukvarjajo s tehnično vzgojo, so v precejšnji zagati, bodisi zaradi materiala, bodisi zaradi programa in učnega načrta. Zakaj je na nekaterih šolah pouk tehnične vzgoje na tako nizki stopnji, je povsem razumljivo. Največkrat so težave z nabavo primerne oporodja in materiala. Drugo vprašanje pa je strokovni kader. Sodobni pouk tehnične vzgoje si predstavljamo tako, da bi učenec znanje, ki si ga je pridobil pri pouku kemije in fizike, dobro utrdil pri urah tehnične pouka. Na primer: pri fiziki je slišal o temni kameri, o goriščni razdalji, negativu, pozitivu itd. Kako lepo in življenjsko bi si učenec to znanje osvojil, ko bi pri urah tehnične vzgoje delal posnetke s fotografskim aparatom, naslednjo uro pa bi film razvijal in delal slike. Ta pot utrjevanja in dopolnjevanja znanja pa ni edina. Lahko bi pri pouku tehnične vzgoje učitelje delal z učenci elektromotor, ali zračno črpalko, ne glede na to, da profesor fizike o tem še ni povedal ničesar. Ko bo učenec sedel v klopi in poslušal o tem razlago, se bo spomnil dela v delavnici in bo tako tudi učiteljevo razlago dosti bolj kritično sprejemal in ji sledil.

Tudi pri ostalih predmetih bi tehnični pouk lahko pripomogel k resničnemu in temeljitemu osvajanju znanja. Na primer: pri pouku zemljepisja je govora o izohipsah in ekvidistancah. Učenci bi lahko prej ali pozneje izdelovali reliefe, barvali in delali hiše in ostalo.

Stara šola je dala našim šolnikom vse premalo takega tehničnega znanja, ki bi ga lahko praktično uporabljali. Zanimivo je, da po drugih državah posvečajo tehničnemu znanju dijakov dosti več pozornosti kot pa pri nas. Tako morajo na primer učenci srednje šole v Sovjetski zvezi, ko pridejo do zadnjega letnika, obvezno opraviti šoferski izpit, kar velja enako za ženske kot za moške. Koliko pa je naših maturantov, ki ob koncu zrelostnega izpita znajo voziti avtomobil? Vse to je pri nas prepričljivo dobro volji posameznika. Čas je, da bi take in podobne stvari tudi mi vpeljali v šole, ne samo zato, da bi ugodili sitnim propagatorjem tehnične vzgoje, marveč tudi potrebo časa in vprašanja v duhu daljše perspektive.

Ne smemo s tehnično vzgojo čakati tako dolgo, da nas čas sam priganja, mladino sistematično uvajati v svet tehnike. Morali bi storiti v prihodnje še več, da bomo našo mladino vzgajali za prihodnost, tako, da bo v tehničnem smislu pripravljena graditi novo družbo.

Upajmo, da bo skorajšnji kongres ljudske tehnike razčistil nekatera vprašanja o vzgoji tehničnega pouka na naših šolah in postavil trdne temelje za nadaljnji razvoj tega, v naši socialistični izgradnji tako pomembnega činitelja.

V. R.

Prosvetni svet Jugoslavije

je sprejel osnutek učnega načrta in programa za osnovne šole in razpravljal o gimnaziji

Druga seja Prosvetnega sveta Jugoslavije je bila 27. in 28. februarja. Predsedoval ji je tovariš Rodoljub Colaković. Na seji so razpravljali o osnutku učnega načrta in programa za gimnazije.

Osnutek učnega načrta in programa za osnovne šole daje smernice za delo šol v celoti in pravi: »Vsaka osnovna šola naj izvaja svoje notranje življenje in delo na osnovi enotnih načel o življenju in delu šole in predpisane učnega načrta in programa, ki se lahko dopolnjuje ali prilagaja potrebam kraja na možnostim posameznih šol.«

V razpravi o osnutku načrta in programa za osnovne šole je sodelovalo več članov Prosvetnega sveta. Tako so nekateri znova poudarjali pomen splošno tehnične vzgoje v osnovni šoli, sprejeli pa so tudi predlog, da ima zaključni razred osnovne šole predmet: osnove socialistične morale. Na predlog pomočnika sekretarja Sekretariata za prosveto pri Zveznem izvršnem svetu Iva Frola so sprejeli tudi predlog, da se bodo na območju srbskohrvatskega jezika osnovna pouka v okviru materinščine učenci seznanili tudi z osnovnimi pojmi slovenskega in makedonskega jezika.

Na osnovi tega osnutka učnega načrta in programa za osnovne šole, ki je bil po daljši razpravi in dopolnitvah sprejet, bodo republikanski sveti za šolstvo izdelali podrobnejše učne načrte in programe.

Razprava okrog učnega načrta in programa za gimnazije, ali bolje o dokumentu »Gimnazija«, ki ga je pripravil Zvezni zavod za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj, pa je pokazala, da so o tej zadevi še vedno različna mnenja, čeprav je Splošni zakon o šolstvu določil naloge in fizioomijo nove gimnazije.

Ta »dokument« o gimnaziji so člani Sveta kritizirali zlasti zaradi tega, ker ne daje dovolj poudarka tehnični in sploh delovni vzgoji mladih ljudi. Obsežen učni načrt splošnih predmetov ne daje dosti časa za praktične dejavnosti učencev, s katerimi prav naj bi postala gimnazija zaključna šola.

Po uvodnih besedah tovarišice Mitre Mitrovič so o tej zadevi razpravljali še: Krste Crvenkovski, Ivan Leko, Pero Djetele, Ljudvik Gabrovšek in drugi.

O vprašanju učnega načrta so porili tudi tovariš Colaković in med drugim dejal:

»Naše staro gimnazijo smo kritizirali predvsem z dveh vidikov. Kritizirali smo jo kot šolo, ki je bila v stari družbi

orientirana na oblikovanje družbene elite kot posebnega sloja ljudi v naši družbi. Dalje pa smo jo kritizirali tudi zaradi njene konzervativnosti in preživetosti pojmovanja splošne izobrazbe, kot tudi vloge te šole v sistemu izobraževanja. Čeprav se je gimnazija nekoliko spremenila, je vendar vse do sedaj do reforme šolstva, ostala ista, ne glede na vse naše deklaracije. Celo v tem predlogu (dokument »gimnazija«) ni pretrgana njena organska povezava s tako šolo.

Vsaki šoli, ki jo organiziramo v našem sistemu in v kateri bomo izvajali proces njene reforme, moramo pri sestavljanju učnega načrta in programa nekako zagotoviti uresničenje tistega vzgojnega cilja, ki smo ga postavili v vseh naših šolah. V praksi in v tem Osnutku se mi zdi, da tega nismo uspeli. Mislim tu na neko določeno mesto proizvodnega dela v tej šoli, kot tudi na določeno, pomembnejše mesto splošno tehnične vzgoje.

Prej sem govoril o gospodskem duhu, ki ga je vzgajala ta šola. Ne zadostuje samo deklaracija, da bomo vzgojili delovnega vsestranskega človeka, ampak je to stvarno treba tudi omogočiti. Zato mislim, da je v šoli potrebno dati mesta takšnim dejavnostim, ki bodo ubijale tega gospodskega duha in vzgajale

mladega državljanja, ki smo ga pravzaprav v osnovni šoli do njegovega petnajstega leta, vzgajali kot delovnega človeka...

Mi smo se zedinili, da drugače razumemo in postavljamo splošno izobraževanje,« je nadaljeval tovariš Rodoljub Colaković. »Šola ni edini kraj, kjer se izobražuje mlad človek. Od šole pričakujem, da bo v učencu delovala znanstven, marksistični pogled na svet, da ga bo naučila, kako je treba osvajat znanje, tako da bo, dokler je še v šoli, dopolnjeval tisto, kar mu šola ne daje, s pomočjo književnosti, filma, televizije, časnikov itd. Osmogočiti in olajšati je treba učenca, da se bo vse življenje, tudi potem, ko je šolo zapustil, učil naprej in osvajal znanje, ki mu je potrebno kot proizvajalcu in upravljalcu. To se za mene ne pravi znižati nivo šole, marveč ga povišati. Gimnazija mora razvijati vse učenceve intelektualne sposobnosti in jih pravilno usmerjati z večjo roko pedagoga.

Zares je potrebno, da izženemo verbalizem iz naše šole, da razvijamo praktične dejavnosti in da zagotovimo širjenje obzorja pri mladem človeku...»

Novi osnutek učnega načrta in programa za gimnazije bo izdelala posebna komisija na osnovi omenjenih predlogov in pripomb.

Ko je govoril o republiškem zakonu o posebnem šolstvu, je tovar. Ogorelec rekel, da posebna komisija sekretariata Sveta za šolstvo LRS je pripravila teze za republiški zakon; te bodo v bližnji prihodnosti dane v proučevanje vsemu članstvu.

V predsedništvem poročilu je bilo dalje rečeno, da bo naloga novega Republiškega odbora, da bo pri formiranju enotnega sindikata prosvetnih delavcev znal zagotoviti primeren prostor prosvetnim delavcem posebnega šolstva za reševanje njegovih specialnih problemov. Na razširjeni seji Centralnega odbora našega Zdrženja (19. I. 1959 v Ljubljani) je bil osvojen predlog za ustanovitev strokovnega združenja, ki naj bi se na primer imenovalo »Združenje strokovnih delavcev za področje posebnega šolstva«. V to združenje bi se lahko včlanili poleg prosvetnih delavcev naših ustanov tudi psihiologi, zdravniki-specialisti, ki obravnavajo našo mladino, socialni delavci, mladinski kriminalni — skratka vsi, ki se pečejo s rehabilitacijo oziroma rehabilitacijo defektne mladine.

Občni zbor je o tem predlogu Republiškega odbora razpravljal in sprejel sklep, da naj se novo izvoljeni sekretariat oblasti za osnovevanje društva defektologov, ki naj bi poleg enotne sindikalne organizacije prosvetnih delavcev bila morda v kakih treh večjih krajih Slovenije.

V zvezi s študijem na defektološkem oddelku na VPS je bilo v predsedništvem poročilu rečeno, da pogrešajo zlasti

Učitelji in vzgojitelji posebnih šol Slovenije — delegati na obnem zboru Zdrženja 28. febr. 1959. Sredi med njimi njihov dolgoletni predsednik Albin Ogorelec, ki je pred kratkim praznoval 60-letnico; delegati so mu za ta praznik podarili lep šopek in darilo kot zahvalo za njegovo vztrajno in požrtvovalno delo, posvečeno zlasti gluhih in otrokom z govornimi motnjami. Tudi mi se pridružujemo voščilo in želimo tovarišu Ogorelcu še mnogo uspešnih in krepkih let!

Ob 40-letnici... Najboljši sestavki bodo nagrajeni

V svojem priporočilu, kako naj šole proslavljajo letošnje jubilejno leto, je republiški Svet za šolstvo obljubil, da bo nagradil najboljše domače sestavke učencev v osnovnih šolah z nagradami 10.000, 7.000 in 5.000 dinarjev ter sestavke učencev srednjih šol (gimnazij, učiteljskih, srednjih strokovnih šol itd.) z denarnimi zneski. 20.000, 15.000 in 10.000 dinarjev. Solška vodstva naj pošljejo najboljše sestavke okrajnim tajništvo za šolstvo, ta pa jih bodo do 1. novembra 1959 dostavili Svetu za šolstvo LRS. Tam jih bo ocenila posebna komisija. Svet za šolstvo LRS priporoča okrajnim in občinskim svetom, naj tudi v svojem okviru razpiše nagrade za najboljše spise, pesmi, risbe s tematiko iz naše revolucionarne preteklosti.

V proslavljanju 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ bodo šole na najrazličnejše načine prispevale svoj delež. Razen šolskih proslav in akademij bodo pripravile svečane sestanke mladinske in pionirske organizacije s prejemanjem novih članov, organizirale bodo javne nastope šolskih skupin po zgledu radijskih oddaj »Kaj veš, kaj znaš?«, dalje partizanske pohode v kraje, ki so pomembni za delavsko gibanje in NOV.

V znamenju proslav ob 40-letnici bodo tudi najrazličnejša športna in kulturno-umetniška tekmovanja, taborjenja, razne delovne akcije, kot na primer urejanje spominskih parkov, partizanskih grobov, telovadšč, igrišč in podobno.

Prav tako bo vključevanje

mladine v delovne brigade za delo v domačem kraju ali na avtomobilski cesti Beograd—Djevdjevlja v znamenju slavni borbenih tradicij naših narodov,

Matura

Vse tako kaže, da je že do zorel čas, ko lahko razpravljamo tudi o reformi mature oziroma diplomskih izpitov na strokovnih šolah. Pred dvajsetimi leti mi je uredništvo našega pedagoške revije vrnilo rokopis s pripombo, češ da reforma mature ni aktualna l. t. d. Pred nekaj manj kot 2 letoma je Slovenski poročevalec brez odlašanja priobčil članek o nepotrebnosti izpitov, toda odstavek o maturi je popolnoma izpuštil. Zaradi častitljive starosti velja matura tudi za sicer na predne pedagogice in nepedagogice za nedotakljivo. Vse se razvija, spreminja in napreduje. Žal to vendarle prav, če tej starl matroni snameo njeno gloriole.

Zagovorniki mature navajajo navadno naslednje razloge za njen obstoj:

Matura oziroma diplomski izpiti na strokovnih srednjih šolah dajo nekako odhodno sprilčevalo z ocenami vseh predmetov, ki so se v šoli poučevali. Tako sprilčevalo se izda lahko tudi brez mature.

Učenci se znova glede na znanje preizkusijo.

Kandidati pokažejo zrelost in sposobnost.

Ce bi bilo res, da se na maturi objektivno dokončno ugotovijo znanje, zrelost in sposobnost, bi sam došel se en razlog za obstoj mature: ljudska oblast bi se na maturi preprčala ne samo o uspehu učencev, temveč bi po svojih odposlancih, predsednikih izpraševalne komisije, dobila vpogled v celotno delo šole.

Matura ima pa še neke druge zagovornike. To so nekateri starejši abiturienti, ki so se s težavo prebrinili spoz Scilo in Karibdo. Pravijo: »Kaj, matura odpraviti? Če smo se mi morali mučiti, naj se pa še sedanjí, saj se jim tako bolje godi, kot se je nam.«

Kandidati na maturi niso mogli doslej vselej pokazati znanja in sposobnosti. Ko se je končal pouk, se je začelo guljenje. To »učenje« nima za bodoče trdn znanje prav nobene. Ša pomena in prav tako nič ne prispeva k duševni rasti kandidata. Klasičen primer za to izpizje je guljenje zgodovine.

Na vprašanje, zakaj se sedaj po končanem pouku poučuje dijak zgodovino, mi je tovarš odgovoril, da je to nujno potrebno, češ da učenci na maturi sicer ne bi nič znali. Naš pregovor pravi: »Hitro pridobeno, še hitreje izgubljeno.« Samo s sistematičnim, načrtnim delom dosegamo prave trajne vrednote. Z naglico ne bomo vzgojili zaresnih izobražencev.

Tukaj smo pri jedru poučevanja na srednji šoli sploh. Ako bi bili ponavljanje in sinteza celotne snovi posameznih predmetov temeljiti in premišljeni, bi dijaki lahko brez posebne priprave delali matura. Samo ob takem pouku učence zares duševno raste in si osvoji tudi predmete, tako, da ostanejo temeljni njegove lasti in da to znanje lahko svobodno uporablja. Za tako poučevanje pa mora imeti profesor vedno dober pregled čez vso stvarino in mora biti predvsem sposoben ločiti bistveno od nebitnega, tako da bistvene osnove neopre- stano vežejo posamezna poglavja v celoto. Uvesti je treba sistematična ponavljanja v vseh razredih, zlasti v zaključnem. Tako bi dijaki delali pri ponavljanju v zadnjih razredih v miru »maturu« v vseh predmetih in če kdo tega ne zmore, da ponavlja razred kot reden

Učencem je bilo v določenem predmetu vsa leta povsem odlično, maturitetno nalogo vise tudi odlično, torej zna, pri ustnem izpitu pa pri enem vprašanju spodrsne. Ali se dá zagovarjati, da ima ta odlični dijak v tem predmetu samo očno dobro? Podobnih primerov je mnogo. Izpizje, pri katerih so mogoče take nepravilnosti, čeprav komisije pravilno ravna, je treba odpraviti ali vsaj temeljito reformirati.

Vsi izpiti so več ali manj zdravju škodljivi. Tudi iz tega razloga je prav, da se nepotrebni izpiti odpravijo. Matura spada med najtežje izpizje in splošno znano je, da kvarno vpliva na živce mladine. Med našo šolsko mladino je čedalje več nevroitikov in zato kandidati čedalje težje prenašajo tegobe mature. Vsako leto imamo opraviti z živčnimi zlomi, s hudimi prebavnimi motnjami itd., toda nikakor ne samo pri slabih, temveč tudi pri zelo dobrih učenkah.

V zadnjih letnikih vlada maturitetna panika. Brez nje bi mirno delali in uspešneje zaključili srednješolski študij. Dokler se matura dokončno ne odpravi, naj se vsaj reformira! Doslej so kandidati delali matura iz natančno določenih predmetov. To je popolnoma napačno. Znanje se je ob koncu leta ocenilo in »znanja« ni treba več ugotavljati. Matura naj pokaže samo dejansko sposobnost kandidatov! Zmotno je mnenje, da se dá sposobnost dijakov preizkusiti na katerem koli predmetu. Sposobnost se pokaže samo na tistem področju, ki ga dobro poznamo. Zato naj bi dijaki delali matura iz tistih predmetov, ki jih najbolj znajo, in ki si jih sami izberejo. Kandidat bi moral na določena vprašanja odgovarjati pisмено in ustno in to tako, da dokaže, da zna predmet ne samo pasivno, ampak tudi aktivno, t. j. da ga tako razume in obvlada, da znanje lahko vsestransko z raznih vidikov uporablja.

Taka matura bi imela več prednosti:

1. Kandidati bi lahko pokazali znanje, ki je dejansko njihova last, ne pa na podlagi guljenja samo prehodna in kratkotrajna.

2. Profesorski bodo prisiljeni opravnavati vse predmete življenjsko, praktično, zadrževali se bodo bolj na bistvenem in bodo opustili nebitne zadeve, obnavljali in utrjevali bolj pismeno, česar sedaj nismo mogli prav doseči.

3. Avtomatično bomo marsikaj morali izpušiti in tudi iz naših preobšernih učbenikov bo počasi odpadla navlaka, ki učenje in pregled samo ovira. Profesor ne sme biti v večnem strahu, ali bi mogoče predelati vso predpisano stvarino. Kdor hiti, slabo uči! Kdor hoče vse dati, prav malo da.

4. Zaradi izboljšane metode bo znanje učencev bolj aktivno kot sedaj, razen tega se pa bodo v nekaterih predmetih učenci še posebej poglublili.

5. Odpravila se bo kritika vsem tistim dijakom, ki se zanimajo bolj za druge predmete kot za te, iz katerih morajo delati matura.

6. Za slabe dijakke morda taka matura ne bo lažja, prav gotovo pa bo lažja za vsestne dijakke, za vse na bo imela nečilenomen, dokler ne bo prišlo tako daleč da se bo vse to »pravilo« v zadnjih letnikih gimnazij in tudi strokovnih šol brez formalne mature.

Zato predlagam:

a) dijaki naj si sami izberejo 3 predmete iz katerekoli predmetne skupine;

b) iz vsakega predmeta naj bo pismena in ustna matura;

c) pouk v zadnjih letnikih naj

traja tako dolgo kot v nižjih letnikih, vsekakor naj se matura prične vsaj tretji dan po končanem pouku, da dijaki ne bodo imeli časa za posebno pripravo. (Za letos to ne more veljati.)

d) treba bo spremeniti tehniko izpraševanja, saj so po trivprašanja, ki se ne smejo ponavljati, hudo tog in neživiljski način ugotavljanja kandidatove zrelosti.

Protí taki maturi ne bodo mogli ugovarjati niti tisti, ki še vedno delijo predmete v večvredne in manjvredne, pa tudi tisti didaktični formalisti ne, ki še vedno mislijo, da se pri matematiki bolj naučimo misliti kot pri drugih predmetih. Razum gramatike ostane v gramatiki, razum matematike pa v matematiki. Če bi bilo drugače, bi bili na primer šahisti najbolj brhiti ljudje.

Marsikaj bi bilo dobro in koristno znati, toda niti mladi niti stari ne zmoremo vsega. Zato ne gre drugače, kot da stari šolniki, ki se nam marsičesa škoda zdi, mnogo od starih tradicij žrtvuemo. Odprava zastarele mature ali zaresno vsaj reforma mature bo koristila mladi generaciji, da bo telesno in duševno zdrava lahko vse sile posvetila delu za blaginjo skupnosti.

Ing. Ivo Zobeč

Ali posvečamo dovolj pozornosti vzgoji srčne kulture otrok?

Vsi smo si edini v tem, da človek še dolgo ni vzgojen, če ima glavno natripano z vse mogočimi potrebami in nepotrebnim znanjem; niti ne, če se obnaša po pravilih lepega vedenja, če k vsemu temu ni dovolj srčne kulture. Večkrat smo lahko priča raznim surovostim in netaktnostim v odnosu otroka do človeka, ali pa človeka do narave. Ne izpira pa vse iz pomanjkanja srčne kulture, pač pa še pogosteje iz raznih predhodkov sebičnosti in lagodnosti. Miselnost ljudi zaostaja za splošnim družbenim razvojem in se kljub pozitivnim vplivom nanjo ne spreminja vedno učinkovito. Stara kapitalistična kritika: človek človeku volk, še v današnji praksi mnogokrat pokaže svojo ost. Prav v »preživetju« kapitalistični miselnosti je treba iskati skriti mehanizem nehumanih odnosov človeka do človeka, podjetja do človeka, podjetja do skupnosti itd. Subjektivni faktor je tu, zahvaljujoč dvoličn in licemerski kapitalistični morali, večkrat odločujočega pomena. Vseh teh pojavov pa je danes zaradi vedno večje družbene kontrole in kritike vedno manj. To moramo z veseljem ugotoviti in zato tudi pozdravljati tisto dnevno časopisje, ki take pojave javno žigosa in jih nepo-

mer iz zastarele vzgoje.

Res je, prosvetni delavci se udeležujejo na vseh koncih. Pripravi pa sem, da bi morala biti njihova prva naloga — nenehno izobraževati naše ljudi. Ne zanikam velike vzgojne vloge dobre igre in lepe pesmi.

Ziva beseda pa bi morala kos za kosom trgati iz trhlaga in prežvečevala plota starih naziranj in predsodkov.

Delo šol za starše in za odrasle sploh, razne tečaje in predavanja ljudskih univerz bi morali še bolj podpreti prosvetni delavci sami.

Vrstice so napisane dobronamerno. Dajmo si roko na srce in se vprašajmo: Koliko sem storil, da so ljudje pri nas postali bolj razgledani? Če bo odgovor pozitiven, nas bo spreletel občutek zadovoljstva. Sicer pa — na delo!

S.

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

Ali posvečamo dovolj pozornosti vzgoji srčne kulture otrok?

Vsi smo si edini v tem, da človek še dolgo ni vzgojen, če ima glavno natripano z vse mogočimi potrebami in nepotrebnim znanjem; niti ne, če se obnaša po pravilih lepega vedenja, če k vsemu temu ni dovolj srčne kulture. Večkrat smo lahko priča raznim surovostim in netaktnostim v odnosu otroka do človeka, ali pa človeka do narave. Ne izpira pa vse iz pomanjkanja srčne kulture, pač pa še pogosteje iz raznih predhodkov sebičnosti in lagodnosti. Miselnost ljudi zaostaja za splošnim družbenim razvojem in se kljub pozitivnim vplivom nanjo ne spreminja vedno učinkovito. Stara kapitalistična kritika: človek človeku volk, še v današnji praksi mnogokrat pokaže svojo ost. Prav v »preživetju« kapitalistični miselnosti je treba iskati skriti mehanizem nehumanih odnosov človeka do človeka, podjetja do človeka, podjetja do skupnosti itd. Subjektivni faktor je tu, zahvaljujoč dvoličn in licemerski kapitalistični morali, večkrat odločujočega pomena. Vseh teh pojavov pa je danes zaradi vedno večje družbene kontrole in kritike vedno manj. To moramo z veseljem ugotoviti in zato tudi pozdravljati tisto dnevno časopisje, ki take pojave javno žigosa in jih nepo-

mer iz zastarele vzgoje.

Res je, prosvetni delavci se udeležujejo na vseh koncih. Pripravi pa sem, da bi morala biti njihova prva naloga — nenehno izobraževati naše ljudi. Ne zanikam velike vzgojne vloge dobre igre in lepe pesmi.

Ziva beseda pa bi morala kos za kosom trgati iz trhlaga in prežvečevala plota starih naziranj in predsodkov.

Delo šol za starše in za odrasle sploh, razne tečaje in predavanja ljudskih univerz bi morali še bolj podpreti prosvetni delavci sami.

Vrstice so napisane dobronamerno. Dajmo si roko na srce in se vprašajmo: Koliko sem storil, da so ljudje pri nas postali bolj razgledani? Če bo odgovor pozitiven, nas bo spreletel občutek zadovoljstva. Sicer pa — na delo!

S.

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

—In

Dr. F. Hillebrandt: Temelji nove šole in pota do nje

Založba »Obzorja« v Mariboru je ob koncu leta 1958 izdala dr. F. Hillebrandtovo »Temelji nove šole in pota do nje«. Prevod sta oskrbeli dr. Igor in Luiza Vilfan, redakcija teksta je opravil Jan Baukart, uvodne besede pa je napisal Gustav Silih.

Dr. F. Hillebrandt je kot napredno usmerjeni avstrijski pedagog, ki je išel iz učiteljskih vrst, že poznan med številnimi slovenskimi prosvetnimi delavci. Pedagoški delavci, ki so ga sedaj dobili v pregradu, ga bo z bližajočo vsebino slovenskim prosvetnim delavcem, ki se poglabljajo v slovensko-pedagoško problematiko ob reformi našega šolstva.

»Temelji nove šole in pota do nje« je avtor skušal obdelati v šestih poglavjih. Prvo nas uvaža v problematiko socialne vzgoje, katera je avtorju tudi osnova za nadaljnje razvijanje njegovih misli in pogledov. Sam navaja v uvodu, da jo »istovetno« skupnostno vzgojo ter jo pojasnjuje povezano s strukturo šolskega razreda ter medloveskimi odnosi med učenci, da prikaže vzajemni odnos storilnosti in inteligentnosti tudi v njihovi primernosti na karakteristično učenceve storilnosti. To so tudi poglavja, ki so v Hillebrandtovi knjigi najobsejnejša. Zadnji poglavji obravnavata problematiko diferenciacije in enotne šole ter skupinskega dela.

O Hillebrandtovi »Temeljih« bi bilo vredno napisati obširno razpravo. Predvsem zaradi tega, ker v njih razvija svoje misli in poglede napredno usmerjeni avtor, ki živi, deluje in v svojih izjavah izhaja iz popolnoma drugačnega okolja in družbenega sistema, kakor je naš. Za nas bi bilo tudi zanimivo obdelati poglavja oziroma misli, s katerimi se v avtorjem ne bi mogli strinjati, ali pa so problematična. Prav tako pa bi naša pedagoško-šolske praktike zanimala tudi podrobnejša obdelava problemov, ki se enaki ali podobni pojavljajo tudi v naših vzgojnih prizadevanjih v času, ko smo prešli k praktičnemu izvajanju šolske reforme.

Za nas je na primer ob izvajanju šolske reforme važno vprašanje delovne vzgoje — kako in ob čem razvijati v šolskem in izvenšolskem času delovno vzgojo. To vprašanje se seveda povezuje z vprašanjem povezave šole z življenjem, s stvarnostjo. Ne bi mogli avtorju očiti, da ni pristal delovne vzgoje, ali da je to vprašanje v svoji razpravi zanemaril. Vendar pa smo mi pri reševanju tega problema v primerjavi z njim — ko pravi pravilno, da v mladem človeku z ogledovanjem raznih obratov, poklicev, krepimo delovno vzgojo — stopili krepke korake naprej, ko postavljamo zahtevo po otrokovem aktivnem sodelovanju v delu, v delovnem procesu, še več — ob polnem upoštevanju otrokove zmogljivosti in razvojne stopnje — na primer v šolskih zadrukah, delavnicah itd. tudi v produktivnem delu, ter ob samostojnem upravljanju n. pr. v šolskih zadrukah ali delavnicah. Takšno vključevanje v delo, ki ga se seveda ne smemo pretiravati, je pač najboljša delovna vzgoja, samostojno upravljanje n. pr. šolske (otroške) zadruge pa praktično navajanje mladega človeka za poznejše družbeno upravljanje v tovarni, podjetju, zadrugi, kjer se bodo mladi ljudje nekoč sa-

mi aktivno udeleževali.

Zanimiva je avtorjeva trditev, da delo šole za dobro socialno vzgojo preprečujejo ali motijo vplivi drugih faktorjev (družina, okolje). Pri nas smo morali ugotoviti, da je do sedaj prav v tem pogledu šola zaostajala za stvarnostjo, ki v vsem svojim življenju (delavsko samoupravljanje, družbeno upravljanje) podpira naša prizadevanja ob reformi šolstva, da tudi v šoli zaživijo skupnosti učencev, učiteljev, da mladina sodeluje v družbenem upravljanju itd.

Pedagoško problematiko je vprašanje, kako naj v skupinskem delu delimo učence: po nadarjenosti, po interesih, po storitvah in pripravljenosti pomagati drugim. Rešujemo ga lahko z različnih vidikov (pedagoškega, psihološkega), napačno pa bi bilo, če pri reševanju tega vprašanja ne bi v zadostni meri upoštevali tudi družbenega aspekta. Brez tega bi se učitelj kaj lahko znašel v situaciji, da je v razredu ustvaril dva ali večkratni sistem rasti in napredovanja svojih učencev. To pa bi mu zlasti v vzgojnem pogledu prineslo vrsto nevednosti.

Pedagoško močno problematiko je tudi vprašanje raziskovanja medloveskih odnosov med učenci, če v vprašanju želimo izvedeti od učencev n. pr. katerih tovarišev ne marajo, pri kom ne bi hoteli sedeti, zakaj ne bi hoteli sedeti poleg tega ali onega součencev in z njim sodelovati in podobno. Ta in takšna vprašanja lahko postavljamo poleg »pozitivnih«, če želimo izdelati razredni sociogram. Kakor je celotna razprava o strukturi šolskega razreda in medloveskih odnosov učencev (v to razpravo sodi tudi poglavje o sociogramu in njegovi obdelavi) dobra, izčrpna in bo našemu učitelju — praktiku mnogo koristila pri njegovih prizadevanjih, da bi bolje in globlje spoznal učence in razredni kolektiv, da bo vendarle moral paziti, da pri sestavljanju n. pr. sociograma ne bo delal poizkusov, ki bi lahko bili v pedagoškem pogledu negativni.

Avtor se je načelno opredelil za princip enotne šole in enotnega šolanja vseh učencev — podobno kakor mi, ko smo pripravljali reformno obveznega šolstva. Seveda pa moramo vedeti in upoštevati pri ocenjevanju njegove razprave dejstvo, da izhaja pri obravnavi problema diferenciacije in enotne šole iz svojih razmer in okolja, to je iz pogojev, ki mu jih nudijo avstrijski družbeni in šolski sistem. Zato bi bilo napačno, če bi njegove poglede in zaključke sprejemali zase in za svojo prakso brez pridržkov. So pa za nas morda prav zaradi tega toliko bolj zanimivi, ker ob njih lahko bolj in globlje primerjamo in vrednotimo naše poglede in osnovne principe, na katerih smo začeli graditi svojo reformirano obvezno šolo.

Za večino naših šolnikov bo sta verjetno najbolj zanimivi in tudi najbolj aktualni poglavji o ocenjevanju učenceve storilnosti ter o skupinskem pouku in skupinskem delu.

Problematika ocenjevanja je tudi na naših šolah že dolgo časa »odprta rana«, ki jo sicer vedno znova skušamo zdraviti, pa nikoli ne najdemo zanj dovolj dobrega zdravila. Morda prav ocenjevanje v največji

meri ustvarja v naših šolah (predvsem na višji stopnji) nezazeleno vzdušje in medloveskih odnosih med učitelji in učenci, kar se odraža potem v celotnem notranjem življenju šole in njenega vpliva na otroke, pa tudi v rezultatih njenega vzgojnega — izobraževalnega prizadevanja. Avtorjevi pogledi na ta problem so zanimivi, zlasti še, ker jih razvija in gradi na lastni praksi. Njegova obravnava tega problema pa nam istočasno potrjuje pravilnost naših pogledov na to vprašanje: problema ocenjevanja ne moremo in ne smemo presekati kratko gorijski vzlet in se kakor odredi dosedanjega načina ter začeti novega brez temeljitih analiz in preizkusov ter istočasno upoštevati zainteresiranih, to je učiteljev, učencev in staršev v nov sistem in nove oblike ocenjevanja. Še posebej velja seveda to za učitelja, ki mora biti za novo ocenjevanje (na primer opisno namesto dosedanjega številčnega) temeljito pripravljen in usposobljen.

O problematiki skupinskega pouka in dela se je precejšen del našega učiteljskega seznanil že v hrvaški izdaji Mayerjevih »Grupnih oblik rada«. Mayer je skupinskemu pouku in delu posvetil dokaj zajeto knjigo, ki jo je gradil na lastni praksi — predvsem v višjih razredih obvezne šole. Hillebrandt je v svojih »Temeljih« posvetil skupinskemu pouku in delu samo eno poglavje, v katerem je seveda lahko razvil samo teoretične osnove skupinskega pouka in dela. Četudi se ne bi mogli v celoti strinjati z vsemi njegovimi izjavami, pa bo vendar ta razprava našemu praktiku poleg Mayerjeve knjige dobrodošla. Pomagala mu bo, da bo lažje pravilno presojal in vrednotil svoje delo v okviru svojih celotnih prizadevanj za kvalitetnejše, bolj življenjsko in posebej bolj razgibano šolsko delo.

V celoti gledano moramo kljub temu, da ne prevzemamo Hillebrandtovi misli o potih in temeljih nove šole brez pridržkov, oceniti njegovo knjigo pozitivno in jo pozdraviti. V prvi vrsti zaradi tega, ker se avtor odločno in s toplimi osebnimi prepričanjem zavzema za sodobnejšo šolo in pouk, ki mora razvijati celotno osebnost mladega človeka, ga aktivizirati in vključiti kot aktivnega sodelavca v dinamiko razrednega in šolskega dela in dogajanja. Ob njem pa tudi spoznamo, da smo marsikaj, kar je v tujini šele predmet razprav med najbolj naprednimi pedagogi, pri nas v šolsko-reformnem procesu že začeli uveljavljati. Še več — v marsičem so naši pogledi in naša prizadevanja odšla še naprej. To pa nam je vsekakor samo spodbuda in priznanje.

V. C.

Prosvetni delavec

Izdajal: Zdrženje učiteljev, profesorjev, učiteljev in profesorjev strokovnih šol, specialnih šol Slovenije — Izdaja štiriinšestdeset — Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Drago Ham — Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Nazorjeva 1 — Telefon 22-284 — Letna naročnina 300 dinarjev — Številka tekovnega rač. 600-79/3-340 — Rokopisov ne vračamo — Tiska CP »Slovenski poročevalci«

»Šola — otrokov drugi dom«

Zavod za proučevanje šolstva LRS je ob koncu preteklega leta natisnil zbornik »Šola — otrokov drugi dom«. Gradivo sta uredila R. Pardubsky in M. Vrtičnik. V uvodni besedi sta razložila namen zbornika: Kako razvijati v LRS takšno mrežo obveznega šolstva, ki bo omogočala vsem šolarjem šolanje pod čimbolj ugodnimi pogoji. Pobuda, ki jo je dal svet arhitektov, pedagogov in zdravnikov, je vzbudila posebno zanimanje. Pri Svetu za šolstvo LRS je bil osnovan poseben operativni organ, ki se bavi z vprašanjem gradnje šolskih prostorov. Pri Zavodu za proučevanje šolstva so ustanovili posebno študijsko telo, ki naj bi sodelovalo in nudilo pomoč operativnim organom Sveta za šolstvo.

Clanki izpričujejo ne le tehtnost priobčenega gradiva, ampak tudi zavzetost nad tem problemom. Ing. Danilo Fürst je za zbornik odbral del referata, ki ga je imel na posvetovanju arhitektov v Zagrebu, in spregovoril o »Ekonomiji šolskih gradenj«. Zgoščen statistični pregled in primerjave so dopolnjene s postavkami o racionalnem konceptu gradnje.

konstrukcije in o materialu, vse z željo, da bi graditelji z računalno v roki ob istem materialu gradili čimbolj urejen in ustrezajoč tip šole. O »Pedagoških normativih za nove šolske stavbe« sta spregovorila Edi Serpan in Janez Tomšič. Skladno z reformnim gibanjem v našem šolstvu je treba odpraviti materialna protislovja in dosedanjih tipih šole, oziroma upoštevati zahteve sodobnih učnih metod pri novogradnjah. Dr. Slava Lunackova je spregovorila o higienskih normativih ter analizi nekaterih šolskih novogradenj v Sloveniji. Prispevek razčlenjuje stanje razsvetljave v nekaterih naših šolah. Arh. Oton Gaspari je v »Mislih h gradnji osemletne šole« široko zajel problem šolskih gradenj, saj je načel to vprašanje od določitve šolske mreže pa do učiteljskega stanovanja. Tajništvo za šolstvo OLO Maribor poroča o šolskih prostorih na svojem področju. Tehtna je beseda Rajka Pardubskega, ko se zavzema za gradnjo cenejših šol. Počlane so začasne smernice za gradnjo novih obveznih šol pri nas s tabelaričnim pregledom. Na osnovi statističnega gradiva je podal Andrej Savli

podatke o gradnjah predšolskih, šolskih in vzgojnih ustanov v Sloveniji med 1945—1955. Zbrano gradivo v zborniku besedilo.

se odlikuje po preglednosti in zgoščenosti pisanja, besedi, slikovno pa gradivo lepo dopolnjuje besedilo.

Na podlagi uredbe o potrjevanju šolskih učbenikov in priročnikov (Ur. list LRS, št. 18—85/58) in na predlog komisije za učbenike in priročnike pri Svetu za šolstvo LRS, sekretariat Sveta za šolstvo LRS

RAZPISUJE

tele učbenike:

1. SLOVENSKO BERILO za 2. razred osnovne šole.
2. SLOVENSKO BERILO za 3. razred osnovne šole.
3. SLOVENSKO BERILO za 4. razred osnovne šole.
4. SLOVENSKO BERILO za 5. razred osnovne šole.
5. SPOZNAVANJE PRIRODE za 4. razred osnovne šole.
6. SPOZNAVANJE PRIRODE za 5. razred osnovne šole.
7. SPOZNAVANJE DRUŽBE za 4. razred osnovne šole.
8. SPOZNAVANJE DRUŽBE za 5. razred osnovne šole.
9. NEMŠKA VADNICA za 5. razred osnovne šole.
10. FRANCOSKA VADNICA za 5. razred osnovne šole.
11. RAČUNICA za 1. razred osnovne šole.
12. RAČUNICA za 4. razred osnovne šole.
13. ZGODOVINA za 2. razred gimnazij.
14. ZGODOVINA za 3. razred gimnazij.

Razpisani učbeniki morajo ustrezati glede snovi same, njene razporeditve in obsega predpisanim učnim načrtom.

Pisci, ki se bodo udeležili natečaja, morajo najkasneje do 31. marca t. l. sporočiti komisiji za učbenike in priročnike pri Svetu za šolstvo LRS svojo udeležbo. Istotam dobe tudi nadrobnejša navodila glede vsebine in obsega razpisanih učbenikov.

Rokopise razpisanih učbenikov pod št. 1., 12., 13. in 14. predložite komisiji za učbenike in priročnike pri Svetu za šolstvo LRS v treh izvodih najkasneje do 30. junija 1959, rokopise učbenikov pod št. 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. pa do 31. januarja 1960.

Za vsak razpisani učbenik razpisuje sekretariat Sveta za šolstvo LRS po tri nagrade. In sicer:

Za učbenike pod št. 1., 2., 9., 10., 11. in 12. po 150.000 dinarjev, 75.000 din in 50.000 din.

Za učbenike pod št. 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. in 12. po 200.000 din, 100.000 din in 50.000 din.

Za učbenike pod št. 5., 6., 7., 8., 13., in 14. po 250.000 din, 150.000 din in 75.000 din.

Poleg nagrade prejme pisec tistega učbenika, ki bo potrjen za natis, tudi avtorski honorar.

Sekretariat Sveta za šolstvo LRS bo na predlog komisije za učbenike in priročnike odločil, kateri rokopiši se nagrade, s katero izmed razpisanih nagrad in katere bo odobril za natis.

Nagrado za razpisani učbenik lahko podeli sekretariat Sveta za šolstvo LRS na predlog komisije za učbenike in priročnike tudi za rokopiše učbenika, ki ga sicer ne bo odobril za natis.

SEKRETARIAT SVETA ZA ŠOLSTVO LRS

Mladinska knjiga-Ljubljana

TEDEN MLADINSKE KNJIGE

Od 9. do 15. marca t. l. bo po vsej Sloveniji Teden mladinske knjige, ki ga priredi založba Mladinske knjige z naslednjim programom:

1. Razdelitev Levstikovih nagrad, 14. III. 1959.
2. Predavanje po vsej Sloveniji o mladinski literaturi.
3. Razstava knjig po šolah.
4. Oddaja v radiju.
5. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
6. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
7. III. S knjižne police ob 16. uri.
8. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
9. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
10. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
11. III. S knjižne police ob 16. uri.
12. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
13. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
14. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
15. III. S knjižne police ob 16. uri.
16. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
17. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
18. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
19. III. S knjižne police ob 16. uri.
20. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
21. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
22. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
23. III. S knjižne police ob 16. uri.
24. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
25. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
26. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
27. III. S knjižne police ob 16. uri.
28. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
29. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
30. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
31. III. S knjižne police ob 16. uri.
32. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
33. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
34. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
35. III. S knjižne police ob 16. uri.
36. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
37. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
38. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
39. III. S knjižne police ob 16. uri.
40. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
41. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
42. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
43. III. S knjižne police ob 16. uri.
44. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
45. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
46. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
47. III. S knjižne police ob 16. uri.
48. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
49. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
50. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
51. III. S knjižne police ob 16. uri.
52. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
53. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
54. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
55. III. S knjižne police ob 16. uri.
56. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
57. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
58. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
59. III. S knjižne police ob 16. uri.
60. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
61. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
62. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
63. III. S knjižne police ob 16. uri.
64. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
65. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
66. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
67. III. S knjižne police ob 16. uri.
68. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
69. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
70. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
71. III. S knjižne police ob 16. uri.
72. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
73. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
74. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
75. III. S knjižne police ob 16. uri.
76. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
77. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
78. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
79. III. S knjižne police ob 16. uri.
80. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
81. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
82. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
83. III. S knjižne police ob 16. uri.
84. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
85. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
86. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
87. III. S knjižne police ob 16. uri.
88. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
89. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
90. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
91. III. S knjižne police ob 16. uri.
92. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
93. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
94. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
95. III. S knjižne police ob 16. uri.
96. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
97. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
98. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
99. III. S knjižne police ob 16. uri.
100. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
101. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
102. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
103. III. S knjižne police ob 16. uri.
104. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
105. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
106. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
107. III. S knjižne police ob 16. uri.
108. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
109. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
110. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
111. III. S knjižne police ob 16. uri.
112. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
113. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
114. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
115. III. S knjižne police ob 16. uri.
116. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
117. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
118. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
119. III. S knjižne police ob 16. uri.
120. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
121. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
122. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
123. III. S knjižne police ob 16. uri.
124. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
125. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
126. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
127. III. S knjižne police ob 16. uri.
128. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
129. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
130. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
131. III. S knjižne police ob 16. uri.
132. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
133. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
134. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
135. III. S knjižne police ob 16. uri.
136. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
137. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
138. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
139. III. S knjižne police ob 16. uri.
140. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
141. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
142. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
143. III. S knjižne police ob 16. uri.
144. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
145. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
146. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
147. III. S knjižne police ob 16. uri.
148. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
149. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
150. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
151. III. S knjižne police ob 16. uri.
152. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
153. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
154. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
155. III. S knjižne police ob 16. uri.
156. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
157. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
158. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
159. III. S knjižne police ob 16. uri.
160. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
161. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
162. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
163. III. S knjižne police ob 16. uri.
164. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
165. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
166. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
167. III. S knjižne police ob 16. uri.
168. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
169. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
170. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
171. III. S knjižne police ob 16. uri.
172. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
173. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
174. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
175. III. S knjižne police ob 16. uri.
176. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
177. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
178. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
179. III. S knjižne police ob 16. uri.
180. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
181. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
182. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
183. III. S knjižne police ob 16. uri.
184. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
185. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
186. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
187. III. S knjižne police ob 16. uri.
188. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
189. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
190. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
191. III. S knjižne police ob 16. uri.
192. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
193. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
194. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
195. III. S knjižne police ob 16. uri.
196. III. Oddaja za otroke ob 11.30 uri.
197. III. Literarna oddaja o književnosti za mladino, govori Tone Seliskar.
198. III. Pionirski tehnik ob 11.30 uri o Levstikovih nagradah in nagradni tekst.
199. III. S knjižne police ob 16